

ET AKTIVT LIV

MARIA LILLEMOEN
INFORMASJONSRADGIVER VED HØGSKOLEN I GJØVIK

Velferdsteknologi er i vinden som aldri før. Vi lever lenger enn før, vi ønsker å ta del i samfunnet og være aktive hele livet. Samtidig har vi sett store samfunnsendringer i Norge de siste årene, der spesielt forekomsten av livsstilssykdommer har økt. De største helseutfordringene i velferdssamfunnet i dag er: muskel- og skjelettlidelser, psykisk helse og rusproblematikk, migrasjonshelse, livsstilssykdommer (KOLS, fedme, type 2-diabetes og hjerte- og karsykdommer), nevrologiske sykdommer og skader, samt kreft. Disse helseutfordringene kan vanskeliggjøre individets funksjon i hverdagen. Velferdsteknologi skal bidra til å bevare og utvikle velferdsytelsene tilpassets alder og livssituasjon.

Helsedirektoratet fastslår at velferdsteknologiske løsninger kan bli et viktig verktøy i møtet med fremtidens demografiske utfordringer (Fagrapport om implementering av velferdsteknologi i de kommunale helse- og omsorgstjenestene 2013-2030). For å møte disse utfordringene trengs det også mennesker som har gode kunnskaper om teknologi og hvordan tilpasse teknologien til enkeltindivider. Ergoterapi fremmer helse gjennom aktivitet. Ergoterapi ble tidligere kalt arbeidsterapi og har som mål å hjelpe mennesker å oppnå maksimalt funksjonsnivå ut fra egne forutsetninger. Det sies at ergoterapeuter gjør hverdagslivet mulig og at de tetter gapet mellom helse og hverdagens krav.

Ergoterapi oppsto tidlig på 1900-tallet i USA. Ergoterapi ble først ble brukt innen psykisk helsevern da bruk av aktiviteter viste seg å være nyttig for behandling av psykisk syke. Etter første og andre verdenskrig ble flere ergoterapeuter utdannet da disse fikk en sentral rolle i rehabilitering og opptrening av krigsskadde.

Den første ergoterapeututdanningen i Norge ble startet i Oslo i 1952, og fra høsten 2013 starter Høgskolen i Gjøvik (HiG) den sjette utdanningen innen bachelor i ergoterapi i Norge. Bachelor i ergoterapi ved HiG vil fokusere spesielt på velferdsteknologi og universell utforming.

Formålet med ergoterapiutdanningen er å utdanne brukerorienterte og reflekterte yrkesutøvere som er kvalifiserte til å arbeide med å fremme befolkningens helse- og livskvalitet. Ergoterapeuter er kreative problemløsere som arbeider for å gjenoppbygge tapt aktivitet etter sykdom eller skade, og for å fremme tilpasning til ny livssituasjon. Dette kan skje gjennom å trene opp skadede kroppsfunksjoner, benytte tekniske løsninger for å kompensere for et bortfall, eller lære nye måter å utføre en aktivitet på. Kjernen i ergoterapi er menneskers delaktighet og aktivitet i lek, arbeid og egenomsorg. Som ergoterapeut skal man bidra til menneskers deltagelse og inkludering i hverdagslivet. Tverrfaglig

samarbeid med andre yrkesprofesjoner innen helse og teknologi er derfor viktig for å oppnå utviklingen av menneskets mestring, tilrettelegging av aktiviteter og endring av omgivelser.

Ved Høgskolen i Gjøvik vil ergoterapi binde sammen de tre fagavdelingene på en ny måte. Ergoterapi er først og fremst en helseutdanning styrt av en nasjonal rammeplan, men i tillegg vil ergoterapeutene som blir utdannet ved HiG også bruke Nasjonalt forskningslaboratorium for universell utforming ved Mustad, i tillegg til at informatikkmiljøet som forsker på spillteknologi blir involvert i utdanningen. **Nå er det omtrent et år siden** Samhandlingsreformen ble iverksatt.

Reformen innebærer at kommunene fra 1. januar 2012 fikk ansvaret for sine innbyggers behov for helsetjenester, uavhengig av om tjenestene leveres som kommunal omsorgstjeneste eller av de statlige sykehusene. Mer behandling skal derfor foregå hjemme hos pasientene der målet er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre.

Det er forespeilet at ergoterapeuter er en av gruppene som vi vil trenge flere av i fremtiden. For i tillegg til å bidra til det enkelte individs helse og livskvalitet gjennom trening, veiledning eller tilrettelegging, skal også ergoterapeutene bidra til at samfunnet utvikles på en måte som innebærer at produkter, miljøer og tjenester utvikles slik at de i størst mulig grad kan brukes av alle mennesker.